

Jet Berkhout:

'De piano bracht vreugde en troost'

Jet Berkhout presenteert de NPO Klassiek-programma's De muziekfabriek en Een goedemorgen met ... Ook is ze een belangrijk gezicht van de Filmmuziekweek in maart op NPO Klassiek.

TEKST: BRAM DE GRAAF,
BEELD: VALENTINA VOS/LUMEN

De slingers hangen er nog op deze grijze maandagmorgen. In haar gezellige bovenwoning in Amsterdam-West komt Jet bij van een vol weekend. Dochter Chrisje vierde haar zevende verjaardag met een kinderveestje en een familiediner, ook werden traktaties gemaakt voor school. "Gisteren was deze etage nog een geïmproviseerde dierentuin. Hartstikke leuk allemaal, al ben ik nu redelijk kapot", zegt ze lachend. "Vanwege mijn uitzending op zaterdag begint mijn weekend pas die namiddag. De maandag is mijn vrije dag, dan stel ik orde op zaken en plan de rest van de week. Meestal ga ik 's ochtends naar yoga en speel een paar noten piano of viool, maar vandaag moet ik dus vooral puinruimen. Vroeger had ik als kind zelf heel leuke verjaardagspartijtjes, dus gun ik dat mijn dochters ook. Ik wil op zulke feestdagen het maximale eruit halen."

Geldt dat voor alles wat je doet?

"Veel doe ik met overgave, ja. Ook mijn werk. En ik zou het liefste alles doen, ik kan moeilijk nee zeggen. Ik krijg soms

'Mijn vader zei: je kunt muziek beter als hobby houden dan een gefrustreerde professional worden'

PASPOORT

Naam: Jet Berkhout

Geboren: 22 april 1981 in Amsterdam

Privésituatie: Samenwonend met pianist Roemer van der Steeg, ze hebben twee dochters: Marie (9) en Chrisje (7)

Opleiding: Nederlands aan de UvA en een minor Muziekwetenschap.

Carrière: Werkte in 2007 een jaar bij jongerenomroep Ted (TMF). Belandde na het faillissement ervan in de thuiszorg. Schreef daar columns over in NRC Handelsblad, in 2009 bewerkt tot het boek *De thuis-hulp*. Werkte als freelancer daarna voor diverse kranten en tijdschriften. Zit vanaf 2011 bij NPO Klassiek en presenteert daar *De muziekfabriek* en *Een goedemorgen met ...*. Speelt viool in verschillende gezelschappen.

◁ mooie uitnodigingen voor presentaties en premières op de zondag, heel verleidelijk. Maar daar ligt inmiddels een strikte grens: de zondag is heilig, die is echt voor ons gezin. Mijn dochters zijn nu op een leeftijd waarvan ze zich later alles nog herinneren en daar ben ik me enorm van bewust. Daardoor komen ook mijn eigen jeugtherinneringen weer boven.”

Wat zijn dat voor herinneringen?

“Aan een warm gezin waarin we werden gestimuleerd ons breed te ontwikkelen, ik wilde – en mocht – eindeloos veel hobby’s beoefenen. En er was altijd klassieke muziek thuis. Mijn vader speelde professioneel fagot, mijn moeder hobo. Ik viel met die muziek in slaap. Al jong wilde ik viool en piano spelen. De piano werd echt een soort vriend, een instrument waarbij ik niemand nodig had. Het bracht vreugde en soms troost als ik puberale twijfels had.”

Weinig kinderen houden op die leeftijd van klassieke muziek. Was je daardoor een buitenbeentje?

“Nee, hoor. Ik had veel vrienden. Wel luisterden ze op school allemaal naar Bon Jovi en Nirvana, klassieke muziek was niet cool. Alleen mijn beste vrienden wisten dat ik pianospeelde. Als ik na schooltijd direct door moest naar vioolles verstopte ik mijn vioolkist, ik geneerde me daarvoor. Toch heb ik die liefde voor klassieke muziek nooit willen opgeven, het heeft mij veel gegeven. Het lijkt erop dat mijn dochters ook iets van die liefde voelen. De oudste speelt piano, de jongste viool. Ik stimuleer dat en oefen braaf met ze, maar zou het prima vinden als ze later alleen maar een beetje kunnen jammen, of stoppen. Mijn pad is niet hun pad. Ik hoorde Erik Scherder ooit vertellen dat muziek maken bij kinderen het empathisch en cognitief vermogen vergroot, en het versterkt hun motorische vaardigheden. Daarom zijn deze muziekjaren sowieso mooi meegenomen. Al word ik soms wel een beetje gek van hun repeteren, haha.

Maar dat is nodig. Als zo’n oefening dan eindelijk lukt, geeft dat een enorme succesbeleving. Ik heb dat zelf ook ervaren.”

Was je niet liever naar het conservatorium gegaan in plaats van Nederlands studeren?

“Ik was niet goed genoeg. Mijn vader zei: ‘Je kunt het beter als hobby houden, dan een gefrustreerde professional worden.’ Dat was even slikken. Maar hij had gelijk. Ik vond toneelspelen en literatuur ook leuk en wilde graag schrijven, dus Nederlands leek me fantastisch. Nadat ik was afgestudeerd wist ik alleen niet goed wat ik ermee moest, ik wilde niet het onderwijs in. Ik ben daarom in mijn eentje door India gaan reizen, geweldig. Het was goed om eens afstand van alles te nemen en te leren wat nu echt van waarde was. Ik heb daar heel veel geschreven, mijn andere passie. Al miste ik de muziek heel erg. Gelukkig kwam Roemer langs, met een klein keyboard. Ik had vlak voor vertrek iets met hem gekregen – niet echt handig, haha.”

En weer thuis maakte je van een passie je beroep?

“Ja! Ik werd bedrijfsjournalist, heel leerzaam. En in 2007 werd ik aangenomen bij Ted, een jongerenkrant die eveneens tv-activiteiten deed. Ik maakte er ook filmpjes. Geweldige tijd; alles kon, leuke collega’s. Maar dat ging failliet en ik stond op straat. Ik dacht: ik heb een mooi cv, de wereld ligt aan mijn voeten. Nee, dus. Overall werd ik afgewezen. Ik kwam in de thuiszorg terecht, hard werken voor weinig geld. En een heel ander soort aanzien dan wanneer je in zo’n tv-scene zit. Ik leefde echt in twee werelden, die van de ouderen en die van mijn vrienden. In vergelijking met landen als Italië, waar oude mensen gerespecteerd worden en vaak nog volop meedraaien in de maatschappij, worden ze in Nederland nauwelijks gezien, merkte ik. In eenzaamheid wachten velen tot het voorbij is. Ik trok me dat erg aan en maalde daar thuis nog veel over. Dat

maakte het extra zwaar. Het contrast met de wereld van mijn vrienden was enorm. Ze maakten carrière, hadden veel vertier. Ze keken me meewarig aan als ik vertelde dat ik na anderhalf jaar nog steeds in de thuiszorg werkte. Tja, ik had ook liever gehad dat mijn vele sollicitaties vruchten hadden afgeworpen.”

Hoe kijk je nu terug op die thuiszorgperiode?

“Als iets heel bijzonders en leerzaams. Het heeft mijn ogen geopend voor veel dingen die ik niet zag en niet wist. En ik vond mijn pad, dankzij die thuiszorg. Want ik schreef er columns over die werden gepubliceerd. Mijn droom kwam uit. Erover vertellen was een uitlaatklep, omdat ik het me zo aan trok. Het is nog altijd de rode draad in mijn werk: verhalen vertellen. Ook nu doe ik dat met klassieke muziek op de radio. Ik koppel dat aan verhalen erover. In de thuiszorg heb ik daarnaast leren observeren en verbindingen leggen. Want naast schoonmaken, was ik vooral gezelschap. Ik praatte soms meer dan dat ik schoonmaakte. Net als die ouderen, zijn de radioluisteraars vreemden voor me. In korte tijd probeer ik connectie met hen te maken. Hen te raken, troost te bieden of juist een glimlach. En ze mee te nemen in mijn bevlogenheid voor die muziek.”

Hoe belangrijk was muziek in die periode?

“Muziek is altijd een anker in mijn leven geweest, ook toen. Als ik klaar was met schoonmaken, speelde ik viool in een strijkorkest. Dat werkte therapeutisch. Musiceren vergt veel concentratie, het is een vorm van meditatie. Noten lezen, vingerzetting, luisteren naar een medespeler. Muziek maakt mijn hoofd schoon.”

Je werkt nu dertien jaar bij NPO Klassiek. Je droombaan?

“Absoluut. Als kind wilde ik al bij Radio 4 werken. Ik voel me hier extreem senang en geniet met volle teugen. Ik verheug me

nu al op de Filmmuziekweek straks. Ik ben sinds een aantal jaar in de ban van de in 2020 overleden Italiaanse filmcomponist Ennio Morricone, over wie ik een podcast heb gemaakt. Hij reisde tot op hoge leeftijd de wereld over om zijn muziek uit te voeren. Hij schreef meer dan vijfhonderd soundtracks, maar ook avant-gardemuziek, popliedjes en tv-tunes. Hij was in alle genres thuis en mixte die naar hartenlust: klavecimbel met elektrische gitaar, ram-

melende blikjes en coyotes met een symfonieorkest. Zijn composities staan zowel in de Top 2000 als in de klassieke hitlijst. Geniaal! Ik word daar zo blij van. Hoe de toekomst er ook uitziet, de liefde voor deze muziek neemt niemand me meer af. Ik ben mijn ouders zo dankbaar daarvoor.”

**De muziekfabriek | vrijdag en zaterdag
AVROTROS | 12.00 | NPO Klassiek
Een goedemorgen met... | zaterdag
AVROTROS | 10.00 | NPO Klassiek**